

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Кафедра мистецтвознавчої експертизи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.
«___» _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ В МИСТЕЦТВІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво,
реставрація
освітній рівень третій (доктор філософії)
вид дисципліни за вибором

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма підсумкового контролю: диференційований залік

Викладач:

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник(и): *(вказати авторів: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада, кафедра)*
Яковлев Олександр Вікторович, доктор культурології, доцент, професор кафедри
мистецтвознавчої експертизи

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту

_____ (Дичковський С. І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.
20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри

_____ (Карпов В. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова науково-методичної комісії _____
(підпис)

(Іванов С. В.)
(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна включена до навчального плану підготовки магістрів та є частиною блоку вибіркових дисциплін, а також має міждисциплінарний характер, утворюючи сталі зв'язки з іншими фаховими дисциплінами.

«Соціокультурне проектування в мистецтві: теорія та практика» – дисципліна, яка разом з іншими дисциплінами віднесена до числа вибіркових дисциплін другого освітнього рівня вищої освіти «магістр» (1 курс, 1, 2 семестр) і забезпечує підготовку мистецтвознавців-експертів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна базується на знаннях, спільних для курсів гуманітарних дисциплін: історії зарубіжного мистецтва, історії українського мистецтва, аналізу творів мистецтва, соціології культури, соціокультурного проектування.

2. Мета дисципліни – систематизоване набуття теоретичних знань щодо здійснення соціокультурного проектування у мистецтві та практичних навичок його здійснення. В результаті вивчення курсу студенти мають не тільки зрозуміти засоби та методи мистецького проектування для тих чи інших видів та стилів мистецтва, а й досягнути взаємозв'язок використаних засобів з естетичними проблемами доби, мистецькими стилями та художніми напрямками сучасності.

3. Завдання :

- формування теоретичних знань з історії світового мистецтва та особливостей різних стилів і напрямів у контексті здійснення соціокультурного проектування;
- навчити студентів розуміти розвиток проектування у сфері мистецтва, зв'язок конкретних проектів зі світосприйняттям, притаманним суспільству в добу створення, основні культурно-мистецькі тенденції у проектуванні різних періодів;
- вивчення специфіки здійснення соціокультурного проектування у сфері мистецтва, роль у цьому процесі різних художніх засобів та формальних прийомів;
- формування навичок роботи з різними джерелами інформації, вміння верифікувати отриману інформацію;
- засвоєння необхідної термінології, основних культурологічних, соціокультурних, мистецтвознавчих понять та визначень;
- формування практичних навичок та умінь проектування заходів у сфері мистецтва та культури.

Опановуючи навчальну дисципліну студент повинен дотримуватися академічної доброчесності, визначеної вимогами НАКККіМ.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- знання відомостей про розвиток світового та українського мистецтва, що дозволяє визначати спільні риси та відмінності творів мистецтва різних видів, стилів та напрямків;
- знання соціокультурних чинників та особливостей історичної доби, що впливають на формування простору мистецтва, специфічних рис мистецтва різних періодів, принципів створення мистецьких акцій і подій;
- вміння визначати особливі умови мистецьких проектів, розуміти їхні засоби реалізації.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

6. *Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					

7. **Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККІМ» від 16 грудня 2015 р.).**

7.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти:

- семестрове оцінювання:

1. *Контрольна робота з тем ЗР1* (тест): – 15 балів/ 9 балів**.*
2. *Контрольна робота з тем ЗР2 (тест): – 20 балів/ 12 балів.*
3. *Самостійне завдання 1: РН 1.2. – 20 балів/ 12 балів.*
4. *Самостійне завдання 2: РН 1.3. – 25 балів/ 15 балів.*
5. *Підсумкова контрольна робота (іспит): – 20 балів / 12 балів.*

* ЗР – змістовий розділ.

** максимальний бал/ порог. бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

підсумкове оцінювання: іспит.

7.2. Організація оцінювання.

Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи, презентації; бали, отримані за виконання самостійних завдань), а також бали, які отримані за підсумкову роботу (іспит).

Зразки завдань для контрольних робіт, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою Навчально-методичного комплексу з даної дисципліни.

Зміст курсу поділений на змістові розділи. Кожен змістовий розділ включає лекції, самостійну роботу здобувачів вищої освіти, які завершуються контролем рівня якості засвоєння програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Наприклад, якщо два змістовні розділи, тоді 1 (ЗР1) входять теми 1 – 3, у змістовий модуль 2 (ЗР2) – теми 4 – 7.

Змістовий розділ 1		Змістовий розділ 2		Підсумко ва робота / залік
35 залікових балів (максимум)		45 залікових балів (максимум)		
Самостійна робота 20 (максимум)	Контрольна робота 15 (максимум)	Самостійна робота 25 (максимум)	Контрольна робота 20 (максимум)	20 (максимум)

Умовою допуску до підсумкової роботи (іспиту) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Залік виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів «60», має право отримати підсумкову оцінку за диференційований залік за результатами контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на диференційованому заліку та іспиті є обов'язковою.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	семінарські	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий розділ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ				
1	Вступ. Введення до дисципліни	2	2	2
2	Проектування в проблемному полі теорії й історії культури (культурології та мистецтвознавства)	2	2	8
3	Соціокультурне проектування доби постмодерну	2	2	10
4	Парадигмальні часопросторові підходи до мистецького соціокультурного проектування	2	2	6

Змістовий розділ 2. СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ В МИСТЕЦТВІ: ЄДНІСТЬ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ				
5	Праксеологічний зміст сучасного транснаціонального соціокультурного проектування	2	2	8
6	Особливості соціокультурного проектування в інформаційну добу	2	2	8
7	Синтез мистецтв у проблемному полі проектування сфери культури	2	2	10
8	Структурування часопросторового середовища соціокультурних проєктів	2	2	8
Змістовий розділ 3. ПРОЕКТУВАННЯ МИСТЕЦЬКОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ				
9	Презентація мистецтв у постмодерному просторі культури	2	2	12
10	Моделювання мистецьких проєктів	2	2	8
11	Інноваційні моделі проєктів-фестивалів	2	2	8
12	Бієнальний рух у світі та в Україні	2	2	8
13	Міжнародний фестиваль	2	2	10
14	Мистецько-освітній фестиваль	2	2	8
Всього за навчальною дисципліною		28	28	114

Загальний обсяг 170 /200 (заочне) год., в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – **28/10 год.**

Семінари – **28/0 год.**

Практичні заняття – **0 год.**

Лабораторні заняття – **0 год.**

Консультації – **0/8 год.**

Самостійна робота – **114/182 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Алпатов М. В. Проблемы синтеза в художественном наследии // Вопросы синтеза искусств: материалы Первого творческого совещания архитекторов, скульпторов и живописцев. М.: ОГИЗ-ИЗОГИЗ, 1936. С. 22–52.
2. Андреев Л. Г. От «Заката Европы» к «Концу истории» // На границах литературных эпох: Зарубежная литература от Средневековья до современности / под ред. Л. Г. Андреева. М., 2000. С. 240–255.
3. Арановский М. Г. Музыкальный текст. Структура и свойства. М.: Композитор, 1998. 343 с.
4. Баркова Э. В. Пространственно-временной континуум в онтологии культуры. – Волгоград : Издательство Волгоградского университета, 2002. – 299 с.
5. Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика. М.: Прогресс, 1989. 616 с.
6. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. М.: Художественная лит., 1975. 504 с.
7. Бахтин М. М. Проблемы поэтики Достоевского. М.: Советский писатель, 1963. 363 с.
8. Бергер Л. Г. Звук и музыка в контексте современной науки и в древних космических представлениях. Пространственный образ как модель художественного стиля. Тбилиси: ТГУ, 1989. 216 с.
9. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. М.: Медиум, 1995. 323 с.

10. Бодрийяр Ж. Откровенность зла: эссе об экстремальных феноменах // *Философия культуры. Становление и развитие.* СПб., 1998. С. 359.
11. Бодрийяр Ж. В тени молчаливого большинства, или Конец социального. Екатеринбург, 2000. 96 с.
12. Бодрийяр Ж. *Соблазн.* М.: Ad Marginem, 2000. 319 с.
13. Бродель Ф. *Время мира. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV–XVIII вв.: в 3 т.* М.: Прогресс, 1992. Т. 3. 679 с.
14. Бродель Ф. *Средиземное море и средиземноморской мир в эпоху Филиппа II. Роль среды.* М.: Языки славянской культуры, 2002. 496 с.
15. Вельш В. *Наш постмодерний модерн.* К.: Альтерпрес, 2004. 272 с.
16. Гачев Г. Д. *Национальные образы мира. Космос-Психо-Логос.* М., 1995. С. 153–181.
17. Гвардини Р. *Конец Нового времени // Вопросы философии.* 1990. № 4. С. 127–163.
18. Гегель Г. В. Ф. *Энциклопедия философских наук: в 3 т.* М.: Мысль, 1975–1977. Т. 2. *Философия природы.* 1975. 695 с.
19. Гройс Б. *Медиа-искусство в музее // Комментарии к искусству.* М.: Художественный журн., 2003. 174 с.
20. Делёз Ж., Гваттари Ф. *Ризома // Философия эпохи постмодерна: Сб. пер. и реф.* Мн., 1996. С. 6–31
21. Делёз Ж. *Платон и симуляр / пер. Е. А. Наймана.*
URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000174/index.shtml>
22. Дерріда Ж. *Письмо та відмінність.* К.: Основи, 2004. 602 с.
23. Зись А. Я. *Виды искусства.* М., 1979. 123 с.
25. Івановська Н. *Бієнале та освітні проекти для дітей та підлітків у музейному просторі України (на прикладі фестивалю «Арсенал Ідей») // Аркадія: культурологічний та мистецтвознав. журн.* Одеса: Студія Негоціант, 2015. № 3(44). С. 89–94.
25. Ильин И. П. *Постмодернизм от истоков до конца столетия. Эволюция научного мифа.* М., 1998. 230 с.
26. Иоффе И. И. *Синтетическое изучение искусства и звуковое кино.* Л., 1937. 412 с.
27. Каган М. С. *Философия культуры.* СПб. 1996. 416 с.
28. Кастельс М. *Галактика Интернет.* Екатеринбург: У-Фактория, 2004. 328 с.
29. Козловский П. *Современность постмодерна // Вопросы философии.* 1995. № 10. С. 93.
30. Крестева Ю. *Разрушение поэтики / пер. с фр. Г. К. Косикова.* М.: Российская политическая энцикл. (РОССПЭН), 2004. 656 с.
31. Курбатов В. И., Курбатова О. В. *Социальное проектирование: Учебное пособие.* Ростов н/Д: Феникс, 2001. 416 с.
32. Ле Гофф Ж. *В поддержку долгого Средневековья // Ле Гофф Ж. Средневековый мир воображаемого.* М., 2001. С. 18.
33. Ле Гофф Ж. *Другое средневековье: Время, труд и культура Запада.* Екатеринбург. 2000. 328 с.
34. Лиотар Ж.-Ф. *Состояние постмодерна / пер. с фр. Н. А. Шматко.* М.: Ин-т экспериментальной социологии; СПб.: Алетейя, 1998. 160 с.
35. Лисаковский И. Н. *Художественная культура: термины, понятия, значения: Слов.-справ.* М.: Изд-во РАГС, 2002. 238 с.
36. Лич Э. *Культура и коммуникация: Логика взаимосвязи символов.* М.: Восточная литература, 2001. 142 с.
37. Лозовий В. О. *Основы эстетики.* К.: Вищ. шк., 2005. 275 с.
38. Маньковская Н. В. *Эстетика постмодернизма.* СПб.: Алетейя, 2000. 347 с.
39. Маркузе Г. *Одномерный человек.* М., 2003. 331 с.
40. Палласмаа Ю. *Мыслящая рука: архитектура и экзистенциальная мудрость бытия.* М.: Классика-XXI. 186 с.
41. Россошанская О. В., Журавлева Н. В. *«Проект» и «проектирование» как базовые категории компетентностного подхода в социокультурной деятельности // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. пр.* Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. № 3 (31). С. 168–176.

42. Свирида И. И. Пространство и культура: аспекты изучения // Славяноведение. 2003. № 4. С. 14–25.
43. Современный словарь-справочник по искусству / науч. ред. А. А. Мелик-Пашаев; сост. А. А. Мелик-Пашаев. М.: Олимп; Астрель, 2000. 813 с.
44. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество. М., 1992. 543 с.
45. Тощенко Ж. Т. Постсоветское пространство: Суверенизация и интеграция: Этносоциологические очерки. М.: РГГУ, 1997. 214 с.
46. Тоффлер Э. Третья волна. – М. : АСТ, 1999. – 784 с.
47. Флоренский П. А. Храмовое действо как синтез искусств // Маковец. 1922. № 1.
48. Фрай М. Азбука современного русского искусства. СПб., 2000. 224 с.
49. Хабермас Ю. Философский дискурс о модерне. М.: Весь Мир, 2003. 416 с.
50. Хайдеггер М. Бытие и время. СПб., 2002. 451 с.
51. Хренов Н. А. Культура в эпоху социального хаоса. М.: Едиториал УРСС, 2002. 448 с.
52. Чернець В. Україна: динаміка культуротворчих процесів: [монографія]. – К.: ДАКККіМ, 2002. – 175 с.
53. Шпенглер О. Закат Европы. Ростов н/Д: Феникс, 1998. 637 с.
54. Шульгіна В.Д. Синергетична парадигма простору культури: монографія до 50-річчя науково-педагогічної діяльності Валерії Шульгіної. – К.: НАКККіМ, 2014.- 398 с.
55. Эванс-Причард Э. Нуэры. М., 1985. 243 с.
56. Яковлев О. Зміст соціокультурного проектування в інформаційну добу: досвід Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв // Культура України. Серія: Культурологія : збірник наукових праць. – Харків: ХДАК, 2016. – Випуск 52.- С. 201 – 212.
57. Baudrillard J. Oublier Foucault. – Paris : Galilée, 1977. – 274 p.
58. Ivanovska N. Art as an Idea // National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald. Kyiv, 2016. Vol. 3. P. 85–88.

Додаткова:

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р. Арнхейм / сокр. пер. с англ. В. Н. Самохина ; общ. ред. и вст. ст. В. П. Шестакова. – М. : Прогресс, 1974. – 392 с.
2. Банфи А. Философия искусства / А. Банфи / предисл. К. М. Долгова ; пер. с итал. Г. П. Смирнова. – М. : Искусство, 1989. – 384 с.
3. Брайнин-Пассек В. О постмодернизме, кризисе восприятия и новой классике / В. Брайнин-Пассек // Новый мир искусства. – 2002. – № 5 (28). – С. 7–9.
4. Вёльфлин Г. Основные понятия истории искусств. Проблема эволюции стиля в новом искусстве. – М.: В. Шевчук, 2009. – 344 с.
5. Виппер Б. Введение в историческое изучение искусства. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Изобразительное искусство, 1985. – 288 с.
6. Деготь Е. Модернизм / Е. Деготь // Медиаэнциклопедия ИЗО [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://visaginant.narod.ru/POST/modernism.htm>
7. Дианова В. М. Постмодернистская философия искусства: истоки и современность / В. М. Дианова. – СПб. : Петрополис, 1999. – 240 с.
8. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
9. Кандинский В. О духовном в искусстве. – М., 1992. – 110 с.
10. Лексикон неоклассики. Художественно-эстетическая культура XX века / под ред. В. В. Бычкова. – М. : РОССПЭН, 2003. – 607 с. (Серия «Summa culturologiae»).

11. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник. – К.: Либідь, 1999. – 208 с.
12. Постмодернизм : Новейший философский словарь / гл. науч. ред. и сост. А. А. Грицанов. – Минск : Современный литератор, 2007. – 816 с.
13. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / В. Сидоренко. – К. : ВХ [студіо], 2008. – 187 с. : іл.
14. Фрай М. Інсталляція / М. Фрай // Арт-азбука : словарь современного искусства [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://azbuka.gif.ru/alfabet/i/installation/>

10. Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):

1. <http://www.nbu.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
3. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України»
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
5. http://informatic10.at.ua/index/informacijni_sistemi_ta_tekhnologiji/0-29
6. <https://scholar.google.ru/>
7. <https://orcid.org>
8. <https://www.scopus.com>